

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, hlavní principy navrhované právní úpravy a nezbytnost navrhované právní úpravy

Hlavním cílem předložené novely zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále též "zákon č. 283/1993 Sb.") je posílení nezávislosti státních zástupců, včetně nejvyššího státního zástupce, na eventuálních tlacích a politických vlivech. Navrhovaná právní úprava proto stanovuje jasnější pravidla pro jmenování i odvolávání státních zástupců, vedoucích státních zástupců a náměstků vedoucích státních zástupců, délku jejich funkčního období, možnost kárného postihu včetně souvisejících změn a doplnění zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, a to z následujících důvodů:

1. Stávající právní úprava nestanovuje délku funkčního období nejvyššího státního zástupce ani jiných vedoucích státních zástupců (vrchních, krajských či okresních státních zástupců) a tito tak mohou vedoucí funkci zastávat neomezeně dlouho, resp. stejně dlouho, jako jsou státními zástupci. Nově by měla být délka výkonu funkce vedoucího státního zástupce omezena s tím, že vyjma funkce nejvyššího státního zástupce navrhovaná právní úprava připouští výkon této funkce nejvýše dvě po sobě jdoucí funkční období. Tato změna - pevně dané funkční období - doplňuje změny týkající se odvolávání vedoucích státních zástupců a jejich náměstků z vedoucích funkcí.
2. Stávající právní úprava umožňuje odvolat nejvyššího státního zástupce z této funkce pouze na základě rozhodnutí vlády na návrh ministra spravedlnosti, a to bez uvedení konkrétního důvodu (v zásadě z jakéhokoli důvodu), ostatní vedoucí státní zástupce z důvodu závažného porušení povinností vyplývajících z výkonu jejich funkce státního zástupce. Tato právní úprava umožňuje rozdílné posuzování stejných případů. Nově by proto měly být v zákoně jasně stanoveny a sjednoceny důvody pro odvolání vedoucích státních zástupců (a jejich náměstků) z jejich funkce, a to tak, že odvolání z vedoucí funkce by bylo možné výhradně v důsledku rozhodnutí nezávislého kárného soudu v kárném řízení. Pro možné odvolání vedoucích státních zástupců (a jejich náměstků) by tak byla stanovena jednotná kritéria. Jednalo by se o posílení postavení vedoucích státních zástupců, včetně nejvyššího státního zástupce, neboť je nebude možné odvolat z jiných důvodů než z důvodů vymezených v zákoně. Současně budou vyloučeny pochybnosti o možných politických tlacích na nejvyššího státního zástupce, ev. na jiné vedoucí státní zástupce a jejich náměstky.
3. Stávající právní úprava nestanoví podrobnější požadavky ani na výkon funkce vedoucích státních zástupců, ani na proces jejich výběru do těchto funkcí, přestože již v minulosti byla vznesena řada návrhů, které měly tyto mezery právní úpravy zaplnit (např. sněmovní tisk č. 1054/0 z 6. volebního období nebo sněmovní tisk č. 789/0 ze 7. volebního období). Předkladatelé navrhované právní úpravy si kladou jen omezený cíl, spočívající ve stanovení požadavku určité minimální délky právní praxe, nutné k výkonu funkce vedoucího státního zástupce, a k vymezení toho, co se - pro účely navrhované právní úpravy - rozumí touto právní praxí, přičemž jí nebude pouze výkon funkce státního zástupce, ale též výkon funkce jiných povolání, např. soudců, advokátů či exekutorů. Tím by mělo být zajištěno, že se vedoucími státními zástupci budou stávat osoby profesně zdatné a obeznámené s chodem státního zastupitelství.

4. Stávající právní úprava postihu kárných provinění nerozlišuje mezi kárným proviněním, kterého se dopustí “řadový” státní zástupce a kárným proviněním, kterého se může - z titulu své funkce - dopustit pouze vedoucí státní zástupce či náměstek vedoucího státního zástupce. Navrhovaná právní úprava proto rozlišuje tyto “manažerské kárné delikty” a upravuje jejich postih, a to obdobně, jako je upraven postih kárných provinění “řadových” státních zástupců, přičemž sankcí za kárný delikt může být též odvolání z funkce vedoucího státního zástupce či funkce náměstka vedoucího státního zástupce. Odpovídajícím způsobem jsou pak změněna příslušná ustanovení zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů.
5. Přejídaná ustanovení navrhované právní úpravy zachovává v platnosti jmenování vedoucích státních zástupců podle stávající právní úpravy a upravuje konec funkčního období jednotlivých vedoucích státních zástupců tak, aby k jejich obměně v těchto funkcích docházelo rovnoměrně a pozvolna v průběhu následujících 7 let. Cílem navrhované právní úpravy není “personální zemětřesení”, ale stabilizace soustavy státních zastupitelství.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy České republiky

Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem, neboť úprava státních zastupitelství, uvedená v čl. 80 Ústavy, umožňuje postavení a působnost státního zastupitelství stanovit zákonem, přičemž státní zastupitelství jsou - na rozdíl od soudů - součástí moci výkonné a míra jejich nezávislosti na moci výkonné tak není v Ústavě nijak specifikována (srov. čl. 81 a 82 Ústavy, podle kterých vykonávají soudní moc nezávislé soudy a soudci jsou při výkonu své funkce rovněž nezávislí). Ústava však nebrání posílení této nezávislosti státních zastupitelství a státních zástupců. Návrh zákona je v souladu se závazky České republiky, vyplývajícími z mezinárodních smluv, jimiž je ČR vázána. Návrh zákona je rovněž v souladu s právem Evropské unie, respektive se jej nedotýká.

3. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí

Navrhovaná úprava si nevyžádá zvýšené náklady ze státního rozpočtu, neboť navrhované změny budou realizovány v rámci stávající činnosti dotčených subjektů. Návrh zákona nemá vliv na rozpočty krajů a obcí, jelikož státní zastupitelství ani kárné soudy nemají na tyto rozpočty žádné výrazné vazby.

4. Návrh na vyslovení souhlasu s návrhem zákona již v prvním čtení

V souladu s § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny navrhovatelé navrhuji, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem souhlas již v prvním čtení.

Důvody pro toto urychlení legislativního procesu jsou v zásadě tři:

1. jedná se o dílčí novelu, která posiluje nezávislost státních zástupců na vládě úpravou jejich odvolávání, stanovuje předpoklady pro výkon funkce vedoucího státního zástupce (právní praxe) a upravuje odpovídajícím způsobem kárné řízení, které má být základním nástrojem pro odvolávání vedoucích státních zástupců v případě jejich kárného provinění. Rozsah novely není velký (jde o změny dvou zákonů), stručná je rovněž její důvodová zpráva, jde tak o snadno pochopitelný návrh zákona, který lze projednat takto zrychleně;
2. v návrhu zákona obsažené změny již byly opakovaně diskutovány v rámci legislativního procesu týkajícího se podobných návrhů zákona, přičemž na přijetí odpovídající právní úpravy dle názoru navrhovatelů panuje shoda napříč politickým spektrem. Cílem návrhu

zákona není zásadní změna systému státních zastupitelství, ale dílčí posílení jejich nezávislosti a stabilizace. Za tímto účelem návrh zákona stanovuje pevná funkční období vedoucích státních zástupců a přechodná ustanovení umožní jejich postupnou obměnu tak, aby k ní nedocházelo nárazově v rámci jednoho volebního období, ale aby tyto obměny na postech vedoucích státních zástupců probíhaly během několika volebních období;

3. s přijetím návrhu zákona Česká republika splní některá doporučení skupiny GRECO, týkající se prevence korupce ve vztahu ke členům Parlamentu, soudcům a státním zástupcům, zejména doporučení číslo XI., podle něhož: „*Skupina GRECO doporučuje reformovat postupy jmenování a odvolávání nejvyššího státního zástupce a dalších vedoucích státních zástupců, a to hlavně prostřednictvím těchto kroků: (i) veškerá rozhodnutí v rámci těchto postupů jsou zdůvodňována, založena na jasných a objektivních kritériích a je možnost se proti nim odvolat k soudu; (ii) rozhodnutí o jmenování vycházejí z povinného a transparentního výběrového řízení; a (iii) odvolání je možné pouze v kontextu kárného řízení.*“ Návrh zákona přitom směřuje primárně k úpravě odvolání v rámci kárného řízení a rovněž modifikuje jmenování vedoucích státních zástupců, neboť požaduje dosažení určité, protože zákonem stanovené, doby právní praxe.

Aby bylo těchto cílů dosaženo co možná nejdříve, je nutné přijmout návrh zákona již v prvném čtení.

B. Zvláštní část

K části první - novela zákona o státním zastupitelství

K bodu 1 (§ 9 odst. 2 a 3)

Stávající znění § 9 odst. 2 a 3 zákona č. 283/1993 Sb. umožňuje vládě na návrh ministra spravedlnosti odvolat z funkce nejvyššího státního zástupce, a to v zásadě kdykoli a z jakéhokoli důvodu (postačuje pouze návrh ministra spravedlnosti). Dosavadní právní úprava tak umožňuje vyvíjet na nejvyššího státního zástupce politický nátlak v podobě jeho možného odvolání a nahrazení ve funkci jinou osobou. Proto se dosavadní oprávnění ministra spravedlnosti navrhopat odvolání nejvyššího státního zástupce v odstavci 2 ruší. Současně s tím se ruší i v odstavci 3 obsažené související oprávnění ministra spravedlnosti jmenovat a odvolávat náměstky nejvyššího státního zástupce, neboť tato pravomoc je nově upravena v samostatném ustanovení § 10c.

K bodu 2 až 4 (§ 10 odst. 4 až 6)

Stávající ustanovení § 10 odst. 4 zákona č. 283/1993 Sb., spočívající v oprávnění ministra spravedlnosti vrchního, krajského či okresního státního zástupce odvolat, pokud tito vedoucí státní zástupci “závažným způsobem poruší povinnosti vyplývající z výkonu funkce vedoucího státního zástupce”, a to na návrh vedoucího státního zástupce, který je oprávněn podle odstavců 1 až 3 navrhopat jmenování do funkce (návrh není potřeba jen, pokud se jedná o odvolání z důvodu porušení povinností při výkonu státní správy státního zastupitelství), se ruší.

Stávající odstavec 5 se přecísluje na odstavec 4, přičemž jeho nové znění umožňuje ministru spravedlnosti pouze jmenovat, nikoli již také odvolat, krajského nebo okresního státního zástupce také na návrh nejvyššího státního zástupce.

Uvedenými změnami dochází ke sjednocení právní úpravy, a to tak, že důvody pro odvolávání vedoucích státních zástupců - vrchních, krajských a okresních státních zástupců - budou shodné s důvody pro odvolání nejvyššího státního zástupce, přičemž všechny tyto vedoucí státní zástupce bude možné odvolat z jejich vedoucí funkce pouze na základě předchozího rozhodnutí nezávislého kárného senátu, který rozhodne o uložení kárného opatření odvolání z vedoucí funkce. Jiné důvody zániku vedoucí funkce vedoucího státního zástupce (např. vzdání se funkce písemným oznámením, uplynutí funkčního období) navrhovanou právní úpravou nejsou dotčeny. Pro úplnost navrhovatelé dodávají, že odvolání (nebo vzdání se) funkce vedoucího státního zástupce nemá za následek zánik funkce státního zástupce.

Stávající odstavec 6, upravující jmenování a odvolání náměstků vrchních, krajských a okresních státních zástupců, se ruší, neboť tato pravomoc je nově upravena v samostatném ustanovení § 10c.

K bodu 5 (§ 10a až 10c)

Nově doplněné ustanovení § 10a upravuje podmínky jmenování státního zástupce do funkce vedoucího státního zástupce.

Odstavec 1 deklaruje účel tohoto ustanovení - zajistit, aby na vedoucích funkcích působili jen takoví státní zástupci, kteří disponují odpovídajícími odbornými znalostmi, zkušenostmi a morálně volnými vlastnostmi. Předkladatelé podotýkají, že postavení vedoucích státních zástupců vyžaduje vysokou osobní odpovědnost za chod příslušného státního zastupitelství, neboť vedoucí státní zástupce musí být jednak sám profesně zdatným státním zástupcem (odpovídajícím za stav kriminality a jednotnou trestní politiku), jednak musí být též schopným správcem, resp. manažerem, státního zastupitelství.

Odstavec 2 stanovuje jako předpoklad jmenování do funkce vedoucího státního zástupce dosažení určitého minimálního počtu let praxe. Pro nejvyššího státního zástupce je požadována praxe nejméně 10 let v jedné či více funkcích, uvedených v písmeni a), tedy ve funkci státního zástupce, veřejného žalobce u mezinárodního soudu, soudce, soudce Ústavního soudu nebo soudce u mezinárodního soudu. Požadavek praxe splní státní zástupce, který působí např. 5 let jako státní zástupce a 5 let jako soudce, požadovanou praxi tak není nutné nabýt pouze v rámci jedné z uvedených funkcí.

Pro vrchní, krajské a okresní státní zástupce je navržena tzv. dělená právní praxe, kdy se požaduje určitý celkový počet let výkonu právní praxe, definované v odstavci 4, avšak jen část požadované právní praxe je nutné dosáhnout ve funkci státního zástupce. Dělená právní praxe je zvolena proto, aby byla zajištěna elementární "průchodnost" napříč jednotlivými právními profesemi tak, aby ve funkcích vedoucích státních zástupců mohli působit i odborníci z jiných profesí, např. soudci, advokáti, exekutoři, notáři apod. Počet let požadované celkové právní praxe je odstupňován dle úrovně vedoucího státního zástupce.

Odstavec 3 znemožňuje do funkce vedoucího státního zástupce jmenovat státního zástupce postiženého pro kárné provinění, kterého se dopustil, ledaže se na něj hledí, jako by postižen nebyl. Odstavec 4 definuje - pouze pro účely tohoto zákona - co se rozumí pojmem "právní praxe", neboť tento nemá v českém právním řádu obecnou definici. Právní praxe zahrnuje jednak výkon funkce státního zástupce a dále výkon funkce veřejného žalobce u mezinárodního soudu, soudce (včetně soudce Ústavního soudu), advokáta, notáře a exekutora (všechny tyto osoby přitom musely splnit předchozí požadavky na určitou praxi a složit odpovídající zkoušky). Do této kategorie jsou zahrnuti rovněž notářští a exekutorští kandidáti (tito již mají složené potřebné zkoušky, avšak ještě nepracují jako samostatní notáři či exekutoři). Navrhovaná právní úprava naproti tomu za nedostačující právní praxi pokládá např. různé "pomocné" funkce, jako je asistent státního

zástupce, asistent soudce, advokátní koncipient, včetně "úřednických" pozic, jako je výkon funkce vyššího soudního úředníka nebo zaměstnance ve služebním poměru v oboru služby legislativa a právní činnost, asistenta Veřejného ochránce práv, ev. dalších pozic (např. podnikových právníků, právníků působících v právních poradnách, úředníků územních samosprávných celků apod.).

K (§ 10b)

Za účelem dosažení větší nezávislosti a stability vedoucích státních zástupců je navrženo pevné funkční období, zakotvené zákonem.

Podle odstavce 1 je funkční období nejvyššího státního zástupce stanoveno na dobu 10 let (tj. na delší období než je volební období; časové omezení funkce se objevuje i v některých zahraničních úpravách, např. v Anglii je to 5 let, v Austrálii 7 let, na Slovensku je to 7 let). Nejvyšší státní zástupce, který bude jmenován na relativně dlouhou dobu, bude mít prostor pro dlouhodobější koncepční práci ve prospěch státního zastupitelství i boje s kriminalitou a zároveň si bude vědom svého omezeného časového mandátu. To se projeví v jeho neovlivnitelnosti i v závěrečné etapě výkonu funkce. Současně je v odstavci 3 obsažen zákaz jmenování stejné osoby do této funkce opakovaně. Tím by měla být zajištěna nezávislost na politických činitelích a rovněž nestrannost nejvyššího státního zástupce.

Z obdobných důvodů jako u nejvyššího státního zástupce se také u ostatních vedoucích státních zástupců, uvedených v odstavci 2, navrhuje omezit délku funkčního období, a to jednotně na dobu 7 let. Na rozdíl od nejvyššího státního zástupce, který nemůže být do funkce nejvyššího státního zástupce nikdy opět jmenován, zavádí se pro vrchní, krajské i okresní státní zástupce v odstavci 3 zásada, že takovýto vedoucí státní zástupce nemůže být jmenován na dvě po sobě jdoucí funkční období u téhož státního zastupitelství. To znamená, že může být po skončení funkčního období jmenován vedoucím státním zástupcem u státního zastupitelství vyššího nebo nižšího stupně, anebo u jiného státního zastupitelství stejného stupně. Může být opětovně jmenován vedoucím státním zástupcem státního zastupitelství, ve kterém dosud působil, ale až v dalším funkčním období, t.j. až po 7 letech.

Odstavec 4 pak stanoví, že k odvolání vedoucího státního zástupce bude moci dojít pouze rozhodnutím kárného soudu v kárném řízení (rozhodnutí kárného senátu o odvolání z vedoucí funkce anebo spáchání kárného provinění a následné rozhodnutí nezávislého kárného senátu o uložení nejpřísnějšího kárného opatření – odvolání z funkce státního zástupce). Za této situace musí být zrušeno ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., které umožňovalo vládě, na základě návrhu ministra spravedlnosti, odvolat nejvyššího státního zástupce z funkce.

K § 10c

K posílení nezávislosti státních zastupitelství je v odstavci 1 dosavadní oprávnění ministra spravedlnosti jmenovat a odvolávat náměstky vrchních státních zástupců, krajských státních zástupců a okresních státních zástupců zachováno, tj. ke jmenování náměstka dojde pouze na návrh toho vedoucího státního zástupce, o jehož náměstka se jedná. Současně je dána možnost náměstka odvolat z této funkce též rozhodnutím kárného soudu v kárném řízení - neboť náměstek státního zástupce může vykonávat část agendy vedoucího státního zástupce a může se tak dopustit stejného kárného provinění.

Odstavec 2 znemožňuje do funkce náměstka vedoucího státního zástupce jmenovat státního zástupce postiženého pro kárné provinění, kterého se dopustil, ledaže se na něj hledí, jako by postižen nebyl.

Odstavec 3 pak vyžaduje, aby měl náměstek vedoucího státního zástupce (bez ohledu na to, zda jde o nejvyššího státního zástupce či např. okresního státního zástupce) alespoň 5 let praxe ve funkci státního zástupce. Vzhledem k tomu, že náměstci mohou vykonávat část agendy vedoucího státního zástupce, musí jít o osoby přiměřeně obeznámené s chodem státního zastupitelství.

K bodu 6 (§ 11)

Stávající právní úprava zániku funkce vedoucího státního zástupce, obsažená v § 11 odst. 1 až 3 zákona č. 283/1993 Sb., se doplňuje o nové odstavce 2 a 3, které reflektují navrhovanou právní úpravu uvedenou výše.

Nový odstavec 2 brání souběhu výkonu funkce vedoucího státního zástupce či náměstka vedoucího státního zástupce, pokud dojde např. k tomu, že je vedoucí státní zástupce jmenován do funkce vedoucího státního zastupitelství jiného státního zastupitelství, nebo pokud byl přeložen k výkonu funkce k jinému státnímu zastupitelství.

Nový odstavec 3 pak v souladu s § 10b odst. 4 stanoví, že funkce vedoucího státního zástupce či náměstka vedoucího státního zástupce může zaniknout též dnem nabytí právní moci rozhodnutí kárného soudu, kterým bylo uloženo kárné opatření odvolání z funkce vedoucího státního zástupce či z funkce náměstka vedoucího státního zástupce.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se přecísňují na odstavce 4 a 5, jejich obsah není navrhovanou právní úpravou dotčen.

K bodu 7 (§ 13i)

Ze stávající právní úpravy je vyňata poměrně vágní a interpretační potíže vyvolávající část, týkající se oprávnění příslušného orgánu správy státního zastupitelství podat návrh na zahájení kárného řízení, a to v případech, kdy “státní zástupce zaviněně porušil povinnost státního zástupce nebo že svým chováním nebo jednáním ohrozil důvěru v činnost státního zastupitelství, v odbornost jeho postupu, anebo jím snížil vážnost a důstojnost funkce státního zástupce”. Namísto toho toto ustanovení nově pouze obecně hovoří o “okolnostech nasvědčujících tomu, že se státní zástupce, vedoucí státní zástupce nebo náměstek vedoucího státního zástupce dopustil kárného provinění”. To zajišťuje, že v případě jakýchkoli pochybností o zákonnosti postupu státního zástupce může být iniciováno kárné řízení, které by tyto pochybnosti mělo potvrdit nebo vyvrátit.

Zbylá část ustanovení § 13i zůstala beze změn (tj. kárné řízení lze zahájit také tehdy, je-li státní zástupce nezpůsobilý k výkonu funkce podle § 26 zákona č. 283/1993 Sb.).

K bodu č. 8 (§ 27)

V souladu s výše provedenými změnami znění § 27 nově reflektuje skutečnost, že určitého kárného provinění se může dopustit jen vedoucí státní zástupce nebo náměstek vedoucího státního zástupce, nikoli “řadový” státní zástupce, neboť tyto vedoucí funkcionáři mají řadu povinností a oprávnění, které “řadoví” státní zástupci nemají.

K bodu č. 9 (§ 28)

Stávající znění § 28 se ruší a nahrazuje novým zněním, které zohledňuje skutečnost, že určitých kárných provinění se může dopustit pouze vedoucí státní zástupce nebo náměstek vedoucího státního zástupce.

Odstavec 1 tak obsahuje mírně upravené znění dosavadního § 28 zákona č. 283/1993 Sb., s tím rozdílem, že kárným proviněním státního zástupce je buď zaviněné porušení povinnosti státního zástupce, nebo zaviněné chování či jednání státního zástupce, které narušuje buď vážnost nebo

důstojnost funkce státního zástupce nebo státního zastupitelství, nebo které ohrožuje důvěru v nestranný, odborný nebo zákonný postup státního zástupce nebo státního zastupitelství.

Odstavec 2 dodává, že kárným proviněním vedoucího státního zástupce nebo náměstka vedoucího státního zástupce je také zaviněné porušení povinností vyplývajících z výkonu funkce vedoucího státního zástupce nebo náměstka vedoucího státního zástupce (tzv. „manažerský kárný delikt“).

K bodům č. 10 až 14 (§ 30)

Odstavec 1 nyní obsahuje právní úpravu kárných opatření, která lze uložit „řadovým“ státním zástupcům.

Odstavec 2 pak doplňuje výčet kárných opatření, která lze uložit toliko vedoucím státním zástupcům nebo náměstkům vedoucího státního zástupce za „manažerský“ kárný delikt podle § 28 odst. 2. Tato kárná opatření v zásadě kopírují kárná opatření, která lze uložit „řadovým“ státním zástupcům s tím rozdílem, že zohledňují možnost odnětí zvýšení platového koeficientu (coby mírnější formu postihu ve srovnání se snížením platu), a že v případě nejzávažnějších kárných provinění lze uložit kárné opatření odvolání z funkce vedoucího státního zástupce nebo náměstka vedoucího státního zástupce (s čímž však není automaticky spojen zánik funkce „řadového“ státního zástupce). Odvolání z funkce vedoucího státního zástupce bylo inspirováno právní úpravou v § 88 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích. (Konkrétní „manažerské“ selhání, jež by bylo důvodem pro odvolání z funkce vedoucího státního zástupce, však nemusí mít na jinak řádný výkon funkce státního zástupce žádný vliv.)

Odstavec 3 umožňuje uložit kárná opatření odvolání z funkce vedoucího státního zástupce nebo náměstka vedoucího státního zástupce souběžně se snížením platu.

Dosavadní odstavec 2 je přečíslován na odstavec 4, který nyní vypuštěním slov „státního zástupce“ reflektuje skutečnost, že navrhovaná právní úprava rozlišuje mezi kárným proviněním „řadových“ státních zástupců a vedoucích státních zástupců nebo náměstků vedoucího státního zástupce.

Dosavadní odstavec 3 je vypuštěn bez náhrady. Tím je zajištěno, že všechna údajná porušení povinností státních zástupců (včetně vedoucích státních zástupců a náměstků vedoucího státního zástupce) budou projednávána v kárném řízení, nebude již možnost nedostatky toliko písemně vytknout bez zahájení kárného řízení.

Dosavadní odstavec 4 je přečíslován na odstavec 5 s tím, že je doplněna možnost uložit vedoucímu státnímu zástupci nebo náměstkovi vedoucího státního zástupce odnětí zvýšení platového koeficientu.

K přechodným ustanovením

V odstavci 1 je obsažena právní fikce, podle které se vedoucí státní zástupci, jmenovaní před nabytím účinnosti navrhované právní úpravy, považují za jmenované v souladu s navrhovanou právní úpravou.

S ohledem na potřebu zajištění řádné realizace nového procesu jmenování vedoucích státních zástupců se navrhuje navázat ukončení funkčního období vedoucích státních zástupců na délku jejich dosavadního působení ve funkci vedoucího státního zástupce (obdobně jako tak učinila novela zákona o soudech a soudcích č. 314/2008 Sb. pro soudní funkcionáře), přičemž je zapotřebí zohlednit i potřebu rovnoměrného ukončení funkce jednotlivých vedoucích státních zástupců tak, aby nedošlo k jejich hromadné výměně, zejména pak za funkčního období jedné vlády. Tomu odpovídají odstavce 2 a 3 navrhované právní úpravy.

Odstavec 2 stanovuje stávajícímu státnímu zástupci konec funkčního období za 7 let ode dne nabytí účinnosti navrhované právní úpravy. Takto bude zajištěna přiměřená kontinuita vedení nejvyššího státního zastupitelství.

Odstavec 3 stanovuje - s ohledem na počty vedoucích státních zástupců jmenovaných v jednotlivých letech - konec jejich funkčního období v následujících letech po nabytí účinnosti navrhované právní úpravy tak, aby k obměnám v těchto funkcích docházelo pokud možno rovnoměrně. Platí přitom, že čím dřívější je zahájení výkonu funkce vedoucího státního zástupce, tím dříve dojde k uplynutí jejich funkčního období (takže např. vedoucím státním zástupcům působícím v této funkci od roku 1995 či dříve uplyne jejich funkční období za 2 roky ode dne nabytí účinnosti navrhované právní úpravy, zatímco vedoucím státním zástupcům jmenovaným do funkce v letech 2016 - 2019 uplyne jejich funkční období až za 6 let).

Odstavec 4 řeší možnost zahájit kárné řízení za jednání spáchané před nabytím účinnosti navrhované právní úpravy, pokud ovšem byl pro toto jednání již podán přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona návrh na odvolání z funkce vrchního, krajského nebo okresního státního zástupce podle § 10 odst. 4 zákona č. 283/1993 Sb. ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, o kterém nebylo rozhodnuto přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo bylo-li rozhodnutí ministra spravedlnosti o odvolání z funkce vrchního, krajského nebo okresního státního zástupce zrušeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a vráceno ministru spravedlnosti k novému projednání a rozhodnutí.

K části druhé – změna zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů

Navrhované zavedení nového druhu kárného provinění vedoucího státního zástupce je nutno promítnout do jednotlivých ustanovení zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů. Především musí být ustanovení zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen “zákon č. 7/2002 Sb.”) výslovně vztažena i na projednávání těchto kárných provinění, a to provedením úpravy v jeho § 1 a § 2 písm. a) a b). V případě, že by tak nebylo učiněno u kárných řízení o kárných proviněních vedoucích státních zástupců a jejich náměstků, mohl by se do úvahy dostat i právní výklad, že pokud takovou změnu do zákona zákonodárce nezpracoval, rozhodl se řízení o kárném provinění vedoucích státních zástupců tomuto zákonu nepodřídít. Byť by se taková argumentace mohla zdát absurdní, z důvodu právní jistoty se navrhuje, aby tato ustanovení byla příslušným způsobem doplněna i pro kárná řízení o kárném provinění vedoucích státních zástupců a náměstků vedoucích státních zástupců. V návaznosti je třeba příslušně upravit (obdobně, jako je tomu u funkcionářů soudů) i ustanovení § 4a odst. 7, § 8 odst. 6 a 7, § 9, § 12 odst. 3, § 14 písm. b), § 15 odst. 1 a 3, § 16 odst. 4, § 20, § 22 odst. 1, § 23, § 24 a § 26 .

K části třetí - Účinnost

Datum nabytí účinnosti tohoto zákona je stanoveno na patnáctý den po jeho vyhlášení.

V Praze 21. června 2019

Jakub Michálek, v. r.

Zbyněk Stanjura, v. r.

Marek Výborný, v. r.